

Αθήνα, 30.5.2014

ΓΝΩΜΑΤΕΥΣΗ

ΘΕΜΑ: Εργασιακό καθεστώς έκτακτων αρχαιολόγων - μελών του Σ.ΕΚ.Α.

Ανώνυμη εταιρεία – μέλος του ΣΑΤΕ υπέβαλε το ακόλουθα ερώτημα:

«Ποιο είναι το εργασιακό καθεστώς των έκτακτων αρχαιολόγων – μελών του Συλλόγου Εκτάκτων Αρχαιολόγων (Σ.ΕΚ.Α.); Εξακολουθεί να ισχύει η τελευταία Συλλογική Σύμβαση Εργασίας και οι συμβάσεις των νεοπροσλαμβανόμενων έκτακτων αρχαιολόγων υπάγονται στους όρους της ή όχι;»

Η απάντησή μου επί του ανωτέρω ερωτήματος έχει ως εξής:

1. Με την Πράξη 6 της 28.2.2012 του Υπουργικού Συμβουλίου ρυθμίσθηκαν θέματα για την εφαρμογή της παρ. 6 του άρθρου 1 του Ν. 4046/2012, που αφορά τις διαρθρωτικές ρυθμίσεις στις εργασιακές σχέσεις. Με τις ρυθμίσεις αυτές επήλθε σταδιακή κατάργηση των υφισταμένων συλλογικών συμβάσεων εργασίας (Σ.Σ.Ε.) και υποκατάστασή τους από ατομικές εργασιακές συμβάσεις ή επιχειρησιακές συμβάσεις. Επίσης, καταργήθηκε το σύστημα μονομερούς προσφυγής στη διαιτησία σε περίπτωση μη επίτευξης συμφωνίας κατά τις συλλογικές διαπραγματεύσεις για τη σύναψη νέας Σ.Σ.Ε.. Με το θεσμοθετηθέν κατά τα άνω σύστημα άλλαξε άρδην το τοπίο στις εργασιακές σχέσεις, εφόσον πλέον, σε όποιους τομείς της απασχόλησης δεν υφίστανται ενεργοί Σ.Σ.Ε., οι εργασιακές σχέσεις ρυθμίζονται ελεύθερα από τα μέρη, με μόνη δέσμευση τα κατώτατα όρια αποδοχών της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας (Ε.Γ.Σ.Σ.Ε.).

2. Ειδικότερα, με τα ανωτέρω νομοθετήματα διαχωρίσθηκαν οι συμβάσεις εργασίας στις ήδη ενεργούς κατά την έναρξη εφαρμογής του Ν. 4046/2012 και σ' αυτές που θα συνάπτονταν μετά την έναρξη ισχύος του

νόμου και την σταδιακή κατάργηση των ισχυουσών Σ.Σ.Ε. κατά τον χρόνο ενάρξεως εφαρμογής του νέου εργασιακού θεσμικού πλαισίου.

Ως προς τις υφιστάμενες κατά τον χρόνο έναρξης ισχύος των προαναφερθεισών νομοθετικών διατάξεων Σ.Σ.Ε. επήλθαν οι ακόλουθες μεταβολές:

α) Σ.Σ.Ε. συνάπτονται εφεξής για ορισμένο χρόνο ισχύος, η διάρκεια του οποίου δεν μπορεί να είναι μικρότερη από ένα (1) έτος και δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3) έτη.

β) Σ.Σ.Ε. που βρίσκονταν σε ισχύ ήδη 24 μήνες μέχρι την 14.2.2012 ή/και περισσότερο, έληξαν στις 14.2.2013.

γ) Σ.Σ.Ε. που την 14.2.2012 βρίσκονταν σε ισχύ για χρονικό διάστημα μικρότερο των 24 μηνών, έληξαν με τη συμπλήρωση τριών (3) ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος τους, εκτός και αν καταγγέλθηκαν νωρίτερα, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 12 του Ν. 1876/1990.

δ) Οι κανονιστικοί όροι Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας που έληξε ή καταγγέλθηκε, εξακολούθησαν να ισχύουν επί ένα τρίμηνο από τη λήξη ή την καταγγελία τους. Κανονιστικοί όροι Συλλογικής Σύμβασης που είχε ήδη λήξει ή καταγγελθεί ίσχυαν για ένα τρίμηνο από την ισχύ του ν. 4046/2012. Με την πάροδο του τριμήνου και εφόσον εν τω μεταξύ δεν είχε συναφθεί νέα Συλλογική Σύμβαση Εργασίας, εξακολούθησαν να ισχύουν από τους κανονιστικούς αυτούς όρους αποκλειστικώς οι όροι εκείνοι που αφορούσαν α) τον βασικό μισθό ή το βασικό ημερομίσθιο και β) τα επιδόματα ωρίμανσης, τέκνων, σπουδών και επικινδύνου εργασίας, εφόσον τα επιδόματα αυτά προβλέπονταν στις Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας που έληξαν ή καταγγέλθηκαν, ενώ έπαυσε αμέσως να ισχύει κάθε άλλο προβλεπόμενο σε αυτές επίδομα. Η προσαρμογή των συμβάσεων στις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου έγινε χωρίς να απαιτείται προηγούμενη σύμφωνη γνώμη των εργαζομένων. Οι ανωτέρω όροι που διατηρούνταν σε ισχύ, εξακολουθούσαν να ισχύουν μέχρις ότου αντικατασταθούν από εκείνους της νέας Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας ή της νέας ή της τροποποιημένης ατομικής σύμβασης.

Ως προς τις νεοσυναπτόμενες συμβάσεις εργασίας, καθώς και αυτές οι οποίες δεν διέπονταν από ενεργό Σ.Σ.Ε., ορίσθηκαν τα εξής:

α) Από 14.2.2012 και μέχρι την ολοκλήρωση του προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής μειώνονται κατά 22% τα κατώτατα όρια μισθών και ημερομισθίων της από 15.7.2010 Ε.Γ.Σ.Σ.Ε., όπως αυτά προβλέπονταν και ίσχυαν κατά την 1.1.2012.

β) Επίσης, από 14.2.2012 και μέχρι την ολοκλήρωση του προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής μειώνονται κατά 32% τα κατώτατα όρια μισθών και ημερομισθίων της από 15.7.2010 Ε.Γ.Σ.Σ.Ε., όπως αυτά προβλέπονταν και ίσχυαν κατά την 1.1.2012, για νέους κάτω των 25 ετών.

γ) Η άμεση προσαρμογή στα νέα μειωμένα κατώτατα όρια μισθών και ημερομισθίων δεν προϋποθέτει τη σύμφωνη γνώμη των εργαζομένων.

Επομένως, βάσει των προαναφερθέντων, για τους νεοπροσλαμβανόμενους εργαζόμενους μετά την 15.5.2012 σε εργασιακό τομέα όπου υπήρχε Σ.Σ.Ε. η οποία έληξε και δεν ανανεώθηκε, ισχύει ό,τι συμφωνηθεί, υπό την προϋπόθεση πάντα ότι δεν θα υπολείπεται των νέων κατωτέρων ορίων της Ε.Γ.Σ.Σ.Ε.. Εάν, όμως, συναφθεί νέα Σ.Σ.Ε. που τους καταλαμβάνει, υπάγονται σ' αυτήν.

Το ανωτέρω αυτονόητα υιοθετούνται και από την υπ' αριθ. πρωτ. 4601/304/13-3-2013 ερμηνευτική εγκύκλιο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Αναφέρει συγκεκριμένα η εν λόγω εγκύκλιος (σελ. 6 *in fine*):

«β. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι και τις περιπτώσεις νέων προσλήψεων κατά το διάστημα από 14.2.2012 μέχρι 14.5.2012, οι προσλαμβανόμενοι σε νέο εργοδότη δεν μπορούν να «καρπωθούν» τα έννομα αποτελέσματα Σ.Σ.Ε. που έληξαν ή καταγγέλθηκαν και έχει περατωθεί και το δμηνο παράτασης της ισχύος τους, μια και αυτές έχουν σταματήσει να τα παράγουν ως συλλογικές συμφωνίες και οι οποίες μόνο με ατομικές συμβάσεις μπορούν να μετουσιωθούν. Άρα για τους προσλαμβανόμενους σε νέο εργοδότη θα ισχύσουν ατομικές συμφωνίες, που αποτυπώνουν τη βούληση των μερών και πάντα εντός των νομίμων ορίων».

Παρακάτω δε, στην ίδια εγκύκλιο ρητώς επισημαίνεται, ότι η διατήρηση σε ισχύ των επιδομάτων που δεν καταργήθηκαν και των λοιπών κανονιστικών όρων της Σ.Σ.Ε. που έληξε (καθ' οιονδήποτε τρόπο), αφορά αποκλειστικά και μόνο τους ήδη, κατά τον χρόνο λήξης της ισχύος της Σ.Σ.Ε., εργαζόμενους (παρ. 5, δεύτερο εδάφιο, σελ. 7 της εγκυκλίου).

Τέλος, θα πρέπει να επισημανθεί μετ' επιτάσεως, ότι βάσει του σήμερα ισχύοντος θεσμικού πλαισίου που διέπει τις εργασιακές σχέσεις, **Σ.Σ.Ε., της οποίας λήγει η ισχύς, παύει γενικώς και απαρεγκλίτως να παράγει έννομα αποτελέσματα για τους εργαζόμενους που προσλαμβάνονται μετά τη λήξη της ισχύος της, τα δε συμβαλλόμενα μέρη (εργοδότης και εργαζόμενος) είναι απολύτως ελεύθερα να διαμορφώσουν με σύμπτωση των εκατέρωθεν βουλήσεων τη μεταξύ τους σχέση εργασίας, δεσμευόμενα μόνο από τα κατώτατα όρια αποδοχών της Ε.Γ.Σ.Σ.Ε..**

3. Με βάση τα προαναφερθέντα, τα σήμερα ισχύοντα όσον αφορά την εργασιακή κατάσταση των έκτακτων αρχαιολόγων, που είναι μέλη του Σ.ΕΚ.Α., αποτυπώνονται στον κατωτέρω πίνακα:

Σ.Σ.Ε. – ΣΕΚΑ (Έκτακτοι Αρχαιολόγοι)	
Τελευταία ρύθμιση – έναρξη και διάρκεια ισχύος	Στις 6/5/2010 υπογράφεται ΣΣΕ με ημερομηνία έναρξης την 2/5/2009 και διάρκεια ισχύος έως 30/4/2011.
Πεδίο εφαρμογής	Πτυχιούχοι αρχαιολόγοι ανωτάτων σχολών της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, που εργάζονται σε τεχνικές ή κατασκευαστικές εταιρίες, κοινοπραξίες τεχνικών ή κατασκευαστικών εταιριών, Ν.Π.Ι.Δ., εργοληπτικές επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στο ΜΕΕΠ του ΥΠΕΧΩΔΕ του αρ. 16 του Ν. 1418/1984, ιδιωτικές εταιρίες, οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και δημοτικές επιχειρήσεις, οι εργασίες των οποίων εποπτεύονται άμεσα ή έμμεσα από το Υπουργείο Πολιτισμού ή από υπηρεσίες υπαγόμενες σε αυτό, και οι οποίοι

	(αρχαιολόγοι) είναι μέλη του Σωματείου.
Χρόνος λήξης κανονιστικής ισχύος Σ.Σ.Ε. με ΣΕΚΑ (Εκτακτοί Αρχαιολόγοι)	Η Σ.Σ.Ε. έχει λήξει ήδη προ εξαμήνου από την έναρξη ισχύος του Ν. 4046/2012· παρατείνεται εκ του νόμου η κανονιστική ισχύς για υφιστάμενες σχέσεις εργασίας μέχρι 15.5.2012, εάν αυτές δεν έχουν ήδη αντικατασταθεί με ατομικές συμβάσεις.
Καθεστώς ήδη εργαζομένων μέχρι 15.5.2012	Ό,τι έχει συμφωνηθεί βάσει της υφιστάμενης ατομικής σύμβασης ή της ισχύουσας Σ.Σ.Ε. Εξαιρείται η μισθολογική ωρίμανση (μισθολογικό κλιμάκιο ή επίδομα προϋπηρεσίας ή τριετίας), που παραμένει σταθερή στο ύψος που έχει διαμορφωθεί στις 14.2.2012 και μέχρι να μειωθεί το ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα κάτω από το 10%.
Καθεστώς ήδη εργαζομένων μετά τις 15.5.2012	Υφιστάμενη ατομική σύμβαση ή βασικό ημερομίσθιο (ή μισθός) της Σ.Σ.Ε. του αντίστοιχου μισθολογικού κλιμακίου (όπου είναι ενσωματωμένη η ωρίμανση μέχρι 14.2.2012), συν επιδόματα: α) τέκνων, β) σπουδών και γ) επικίνδυνης εργασίας (εφόσον προβλέπονται στη Σ.Σ.Ε.). Τα λοιπά επιδόματα κόβονται. Δεν απαιτείται συναίνεση του εργαζομένου για την αναπροσαρμογή αυτή.
Νεοπροσλαμβανόμενοι μέχρι 15.5.2012	Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. του 2010 – 2012 με μειωμένα τα κατώτατα μισθολογικά όρια κατά 22% για τους εργαζόμενους άνω των 25 ετών και κατά 32% για τους εργαζόμενους κάτω των 25 ετών
Νεοπροσλαμβανόμενοι μετά τις 15.5.2012	Ε.Γ.Σ.Σ.Ε. του 2010 – 2012 με μειωμένα τα κατώτατα μισθολογικά όρια κατά 22% για τους εργαζόμενους άνω των 25 ετών και κατά 32% για τους εργαζόμενους κάτω των 25 ετών
Δυνατότητα αναπροσαρμογής υφισταμένων εργασιακών συμβάσεων μετά τις 15.5.2012 (πέραν των αυτοδίκαιων περικοπών των	Ναι, υπό τον όρο συμφωνίας του εργαζομένου· όχι κάτω από τα ως άνω καθοριζόμενα ελάχιστα όρια της Ε.Γ.Σ.Σ.Ε.

επιδομάτων και του περιορισμού στον βασικό μισθό του εκάστοτε μισθολογικού κλιμακίου)	
--	--

Επομένως, η Σ.Σ.Ε. των εκτάκτων αρχαιολόγων, που έχει ήδη λήξει από 30.4.2011 και της οποίας η κανονιστική ισχύς παρατάθηκε μέχρι 15.5.2012 για τις τότε υφιστάμενες σχέσεις εργασίας, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα είχαν συναφθεί εν τω μεταξύ ατομικές ή επιχειρησιακές συμβάσεις, **δεν καταλαμβάνει τις από 15.5.2012 και εντεύθεν συναπτόμενες συμβάσεις εργασίας.**

Με εκτίμηση,

Σταμάτης Σταμόπουλος.